

Centrum Badania Opinii Społecznej

ul. Żurawia 4a
skr. pt. 24
00-955 Warszawa 15
tel. 28-37-04

Warszawa, dnia sierpień 1984.

BD/300/84

INFORMACJA O WYNIKACH BADANIA REAKCJI ROBOTNIKÓW PRZEMYSŁU
NA ZAMIAR POWOŁANIA INSPEKCJI ROBOTNICZO-CHŁOPSKIEJ

Zespół Badań Sondażowych

W lipcu br. przeprowadzono wśród robotników zakładów zatrudniających 500 i więcej pracowników badanie ankietowe dotyczące opinii tej grupy o XVI Plenum KC PZPR. Próba losowa licząca 2000 osób była reprezentatywna dla danej zbiorowości.

W ramach tego badania poruszono problematykę Inspekcji Robotniczo-Chłopskiej. Zadano na ten temat dwa pytania. Pierwsze z nich brzmiało: "Na XVI Plenum KC PZPR omawiano propozycję powołania Inspekcji Robotniczo-Chłopskiej. Czy widzi Pan/i/ potrzebę powołania takiej inspekcji?". Rozkład procentowy odpowiedzi był następujący:

Tak	- 26,7%
Raczej tak	- 24,2%
Raczej nie	- 11,6%
Nie	- 17,0%
Trudno mi powiedzieć	- 18,7%.

Badanych robotników ze względu na ich stosunek do potrzeby powołania Inspekcji Robotniczo-Chłopskiej można podzielić na trzy grupy:

- pierwszą, liczącą około 1/2 badanej zbiorowości, stanowią ci, którzy dostrzegają potrzebę powołania wspomnianej instytucji i opowiadają się za realizacją tej propozycji;

- drugą stanowi 29% badanych wyrażających bądź wątpliwości co do potrzeby powołania inspekcji, bądź negatywną opinię o słuszności jej powołania;

- trzecią grupę, liczącą 18,7% robotników, stanowią ci, którzy w tej kwestii nie wyrażają zdania, kryją się za kategorią "trudno mi powiedzieć".

W momencie przeprowadzania badań trudno było pytać o opinie na temat kształtu inspekcji. Zadano jedynie ogólne otwarte pytanie: czym powinny się one - zdaniem badanych - zajmować?

Można powiedzieć, że opinie robotników na temat zadań Inspekcji Robotniczo-Chłopskiej były już wtedy w miarę sprecyzowane. Co prawda 1/4 z nich mówi ogólnie, że ma ona dbać o interesy robotników i chłopów, ale mamy też konkretne odpowiedzi co do jej zadań. Według opinii: 1/3 badanych, ma ona wpłynąć na usprawnienie obsługi klientów i patentów przez instytucje usługowe i urzędy, 1/6 - dbać o warunki pracy robotników i chłopów, 1/5 - kontrolować funkcjonowanie administracji przemysłowej i rolnej, przeciwdziałać tolerowaniu przez nią marnotrawstwa i niegospodarności. Stosunkowo rzadko

/tylko 4% odpowiedzi/ jako ważne zadanie wymienia się kontrolowanie sektora prywatnego, zwłaszcza firm polonijnych. Można stwierdzić, że większość badanych widzi wspomnianą inspekcję przede wszystkim jako instytucję likwidującą niedowłady maszyny administracyjnej, jej niewrażliwość na sprawy ludzi, jak też interes ogólnospołeczny. Rzadko zaś mówi się o przeciwdziałaniu nieprawidłowościom w sektorze prywatnym, eksponowanym czasem w publicystyce jako główne zadanie inspekcji.

Przypisuje się jej także funkcje polityczne pojmowane bądź to jako uwiarygodnienie władzy i przyczynienie się do realizacji porozumienia narodowego, bądź też jako instrument kontroli nad rządem - za każdą z tych funkcji politycznych opowiada się po 5% badanych.

Opinie o potrzebie powołania inspekcji są pozytywnie, chociaż niezbyt silnie, powiązane z przynależnością do PZPR. Można zatem powiedzieć, że poparcie jest udzielane w większym stopniu przez członków Partii, ale także przez robotników bezpartyjnych. Występuje też związek między stosunkiem do inspekcji a opiniami o tym, czy: XVI Plenum KC zajmowało się problemami będącymi w centrum zainteresowania robotników w zakładach, w których pracują badani; Plenum przyczyni się do poprawy stosunku robotników do Partii, jej kierownictwa i rządu i wzrostu znaczenia robotników w życiu kraju. Pozytywne opinie w tym zakresie wiązały się z przekonaniem, że można liczyć na pomoc instancji partyjnych, rad narodowych i urzędów w załatwianiu spraw życiowych. Istotne jest, że wymienione powiązania między opiniami a stosunkiem do inspekcji utrzymują się, gdy kontrolujemy je przez przynależność do PZPR.

Można więc powiedzieć, że poparcia dla inspekcji udzielają bezpartyjni robotnicy, darzący Partię zaufaniem i uważający Plenum robotnicze za wydarzenie, które przyczyni się do poprawy relacji robotnicy - Partia. Inspekcja Robotniczo-Chłopska jest dla tej grupy robotników ważnym elementem postanowień ostatniego Plenum i ustanowienie jej w postulowanym przez nią kształcie może zwiększyć zaufanie robotników do Partii.

Odrębne badania w środowisku robotniczym i wiejskim na temat IRCHY CBOS zrealizuje w miesiącu wrześniu.